
Bibliografia

Rocznik Muzeum Narodowego w Kielcach 27, 312-326

2012

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

B I B L I O G R A F I A

Wykaz skrótów

AGAD – Archiwum Główne Akt Dawnych
ADK – Archiwum Diecezjalne w Kielcach
APK – Archiwum Państwowe w Kielcach
Archiwum ŻIH – Archiwum Żydowskiego Instytutu Historii
CKŻP – Centralny Komitet Żydów w Polsce
IPN – Instytut Pamięci Narodowej
KRSW – Komisja Rządowa Spraw Wewnętrznych
MNKi – Muzeum Narodowe w Kielcach
RGK – Rząd Gubernialny Kielecki
RGR – Rząd Gubernialny Radomski
RMNKi – Rocznik Muzeum Narodowego w Kielcach
RMŚ – Rocznik Muzeum Świątokrzyskiego
UNESCO – United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization;
(Organizacja Narodów Zjednoczonych do Spraw Oświaty, Nauki i Kultury)
WEiS – Wydział Ewidencji i Statystyki CKŻP
WUOZ – Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków
ŻIH – Żydowski Instytut Historyczny
ŻTKSP – Żydowskie Towarzystwo Krzewienia Sztuk Pięknych 1946 – 1949

ŹRÓDŁA

ADK, Akta parafii św. Wojciecha z lat 1772-1863, sygn. PK-6/1,k.
AGAD – Archiwum Skarbu Koronnego I, sygn. 67, k. 151, 190.
AGAD, KRSW, vol. 1, sygn. 7638, k. 1, 3; 2282, k 68.
Akt założycielski Komitetu Budowy Muzeum Świątokrzyskiego, 21x30 cm, Kielce 1936, MNKi/H/3654.
Album fotograficzny, autor nieznan, Polska, Zaleszczyki po 1925, 14x22,5 cm, MNKi/H/5660/1.
APK OP, Akta Miasta Chmielnika, sygn. 31.
APK, RGR, sygn. 2218, k. 237.
APK, Urząd Wojewódzki Kielecki I, sygn. 1620, k. 85.
APK, Zarząd Powiatu Stopnickiego, sygn. 57 k. 3.
APK, RGK, sygn. 2218, k. 533.
APK, RGR, sygn. 5035, k. 36.
APK, Zespół: Akta Miasta Kielc, 21/122, sygn. 2303, 2304, 2304a, 2305, 2310, 2312, 2313.
APK, Zespół: Izba Rzemieślnicza, 21/415 415/II, sygn. 1.
APK, Zespół: Zbiór Edmunda Massalskiego 21/664, sygn. 319, 323, 330.
APK, Zespół: Urząd Wojewódzki UWKI 100/I, sygn. 12678, 12679, 13782, 13786, 13817, 13855, 21519, 24271.
APK, Zespół: Akta Miasta Kielc, 21/122, sygn. 2303, 2304, 2304a, 2305, 2310, 2312, 2313.
APK, Zespół: Izba Rzemieślnicza, 21/415 415/II, sygn. 1.
APK, Zespół: Urząd Wojewódzki UWKI 100/I, sygn. 12678, 12679, 13782, 13786, 13817, 13855, 24271.
Archiwum Kurii Metropolitalnej Kraków, Ac. Ep. sygn. 30, k. 80-80v.
Archiwum Fundacji Kultury i Dziedzictwa Ormian Polskich, www.archiwum.ormianie.pl, sygn. 440/127 [2]
Archiwum IPN w Łodzi, Zespół: Sąd Wojewódzki w Łodzi, sygn. IPN Ld 5/27/1-4.
Archiwum IPN w Łodzi, Zespół: Więzienie w Łęczycy, sygn. IPN Ld 7/55.

Archiwum ŻIH, Akta wniosków o tytuł Sprawiedliwy Wśród Narodów Świata, złożonych w polskiej sekcji Jad Waszem, 1979-2004, sygn. 349, Dokumenty S.S. Korwin-Piotrowskich, 1986.

Archiwum ŻIH, CKŻP, WEiS, Karty Rejestracyjne Żydów Ocalałych z Zagłady 1945-1951, sygn. 303 V/425 1, nr B-4208, rejestracja 1946, Kraków; nr E-485, rejestracja 1946, Wrocław; nr F-11150, rejestracja 1946; nr G-7222, rejestracja 14 października 1947, Warszawa; nr K-14921, rejestracja 9 września 1946, Warszawa.

Archiwum ŻIH, Epsztajn T., *Wstęp do Inwentarza bazy danych ocalałych CKŻP* Archiwum ŻIH, Jonas Turkow (1898-1988), materiały z lat 1922-1946, sygn. S/364, 4/a, korespondencja wychodząca.

Archiwum ŻIH, PP-297, plakat z wystawy. *Otwarcie wystawy Mandelzweiga*.

Archiwum ŻIH, Zespół Pamiętniki, nr 302/27, S. Puterman, [Pamiętnik]; Instytut Jad Waszem, The Database of Victims and Survivors, karta nr F-18-164/F, z 10 VII 1951.

Archiwum ŻIH, ŻTKSP, sygn. 361, teczki: nr 59 korespondencja i preliminarz 1947, korespondencja 1948; nr 60 korespondencja z lat 1946-1948; nr 61 korespondencja z 1947; nr 62 materiały z 1948; nr 63 korespondencja z 1947; lista nazwisk z 1948; nr 64 materiały z 1948, preliminarz na 1949; nr 204 materiały z lat 1946-1949 (w tym: Zarząd z 1947, sprawozdania z działalności 1947, podania do CKŻP, uchwała CKŻP o przejęciu zbiorów ŻTKSP z 1949); teczka 205 korespondencja 1948; nr 206 korespondencja, materiały z 1949; nr 219 korespondencja z MKiS 1948.

Cyfrowa Biblioteka Ormiańska, www.bibliotekaormianska.pl

Dyplom Mistrzowski, Izba Rzemieśnicza, Kielce 1930, papier 63x48 cm, MNKi/H/5677.

Medal Pamiątkowy za Wojnę 1918-1921, Mennica Państwowa, Warszawa 1928, śr. 35 mm, mosiądz, MNKi/H/5679.

Fotografia, autor nieznany, Worochta ok. 1930, 9x6,5 cm, MNKi/H/5660/14.

Fotografia, autor nieznany, Worochta ok. 1930, 5,8x8,2 cm, MNKi/H/5660/13.

Fotografia, autor nieznany, Worochta ok. 1930, 6x9 cm, MNKi/H/5660/15.

Fotografia, autor nieznany, Worochta ok. 1930, 8,4x6 cm, MNKi/H/5660/16.

Fotografia, autor nieznany, Worochta ok. 1930, 8,6x11,5 cm, MNKi/H/5660/25.

Fotografia, autor nieznany, Kielce 1931, 6,1x8,5 cm, MNKi/H/5660/36.

Fotografia, autor nieznany, Kielce 1934, 16,5x24 cm, MNKi/H/5671.

Fotografia, autor nieznany, Kielce 1934, 8x12,7 cm, MNKi/H/5672.

Fotografia, autor nieznany, Kielce 1929, 16,3x23 cm, MNKi/H/5676.

Fotografia, autor nieznany, Kielce 1932 karton, 16,5x22 cm, MNKi/H/5664.

Fotografia, autor nieznany, Kielce 1932, karton, 17x22 cm, MNKi/H/5665.

Fotografia, autor nieznany, Kielce 1929, 8x13 cm, MNKi/H/5661.

Fotografia, autor nieznany, Kielce 1932, 8,3x13,2 cm, MNKi/H/5669.

Fotografia, autor nieznany, Kielce 1932, 8,8x13,8 cm, MNKi/H/5675.

Fotografie różne, autorzy nieznani, MNKi/H/5661-5665, 5667-5669, 5670-5676.

Instytut Jad Waszem, Jerozolima, The database of survivors, nr F-18-164/F, z 10 lipca 1951.

Karta katalogu naukowego muzealiów historyczno-artystycznych MNKi, E. Jeżewska 21.01.2000.

Korespondencja Elżbiety Jeżewskiej z prof. Janem Przyrkowskim z IS PAN – Archiwum Działu Malarstwa i Rzeźby MNKi.

Muzeum Powstania Warszawskiego, *Powstańcze biogramy*, www.1944.pl

Srebrny Krzyż Zasługi, Mennica Państwowa, Warszawa 1923, brąz srebrzony, emalia, ryps, 40x40 mm, wstążka 50x40 mm, MNKi/H/5678.

Stryjeńska Z., Odznaka Pamiątkowa za Ofiarną Pracę, 1931, śr. 30,1 mm, mosiądz, MNKi/H/5680.

Szawerna E., *List do Marka Axentowicza*, Sosnowiec 27.02.2011.

Świętokrzyska Biblioteka Cyfrowa www.sbc.wbp.kielce.pl

- www.bibliotekaormianska.pl, Cyfrowa Biblioteka Ormiańska
www.archiwum.ormianie.pl
<http://audiovis.nac.gov.pl/obraz/188682/h:406/>
<http://muzeum.ciezkowice.pl/pl/00079>, historia
<http://www.historiasztuki.com.pl> HISTORIA-UBIORU-RENEANS
www.jewishgen.org/yizkor/Chmielnik.ch.073.html, Gelbar M., *History of Jews in Chmielnik*
http://www.tygielkultury.eu/10_12_2001/aktual/24.htm
www.zabkielce.prot.pl
<http://free.art.pl/podkowa.magazyn/nr56/towarzystwo.htm>
RGR – Oddział w Pińczowie, Hipoteka Powiatu Stopnickiego, sygn. 1.
Rogóż M., Analiza pigmentów, zaprawy, spoiw i werniksu próbek pobranych z obrazu *Portret Marii Eleonory Pruskiej*, Kraków 1995 – maszynopis.
Powykonawcza Dokumentacja Konserwatorska – mistrz dreźnieńskich portretów Hohenzollernów, *Portret Marii Eleonory Pruskiej*, MNKiM/336.

ŹRÓDŁA DRUKOWANE

- Bokszczanin M., oprac., Sienkiewicz H., *Listy*, t. II, cz. II, Warszawa 1996.
Bokszczanin M., oprac., Sienkiewicz H., *Listy*, t. IV, cz. I, Warszawa 2008.
Bokszczanin M., oprac., Sienkiewicz H., *Listy*, t. V, cz. II, Warszawa 2009.
Joannis Długosz senioris canonici cracoviensis, Liber beneficiorum dioecesis Cracoviensis, t. 1, Kraków 1863.
Kodeks dyplomatyczny Katedry Krakowskiej św. Wacława, t. 1, wyd. E. Piekosiński, Kraków 1874.
Korniłowicz M., *Onegdaj. Opowieść o Henryku Sienkiewiczu i ludziach mu bliskich*, Warszawa 1973.
Korniłowicz M., *Sienkiewicz*, Warszawa 2005.
Powszechna Deklaracja UNESCO o Różnorodności Kulturowej przyjęta jednomyślnie na 31 sesji Konferencji Generalnej UNESCO w Paryżu (2.11.2001).
Sienkiewicz H., *Listy z Afryki*, Warszawa 1949.
Sprawozdania Archeologiczne, T. 29, (1977).
Studia i Materiały z Historii Kultury Materialnej t. 71, 2006.
Szczublewski J., *Sienkiewicz. Żywot pisarza*, Warszawa 2006.
Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z 7 czerwca 1927 o prawie przemysłowym, Dz. U. 1927, Nr 53, poz. 468.
Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z 27 października 1933 r. o Izbach Rzemieślniczych i ich Związku, Dz. U. 1933, Nr 85, poz. 638.
Spis płodów krajowego przemysłu wystawionych na widok publiczny w salach głównego ratusza w Warszawie w miesiącu październiku 1825 r., Warszawa 1825.
Spis płodów krajowego przemysłu wystawionych na widok publiczny w salach głównego ratusza w Warszawie w miesiącu maju 1828 r., Warszawa 1828.
Świętochowski A., *Liberum veto*, „Prawda”, nr 4, 1882.
Tyszkiewicz J., *Listy z Zanzibaru 1891*, Troki 2010.
Ustawa z 19 lipca 1939 o Izbach Rzemieślniczych i ich Związku, Dz. U. 1939, Nr 65, poz. 434.
Ustawa z 3 stycznia 1946 r. O przejęciu na własność Państwa podstawowych gałęzi gospodarki narodowej, Dziennik Ustaw 1946 r., nr 3, poz. 17.
Żabski T., *Sienkiewicz*, Wrocław 1998.

CZASOPISMA

- „Canadian Jewish Weekly” (Toronto-Ont.) 1948, nr 401.
- „Dom”, 1986, nr 6.
- „Dos Naje Lebn” 1949, nr 20.
- „Dziennik Wileński”, *Raport Deputacji wyznaczonej w Warszawie do oceniania wyrobów przemysłu tegorocznej wystawy*, t. VII 1828.
- „Folks-Sztyme”, (Łódź) 1949, nr 14.
- „Folks Sztyme”, 1957 nr 4, 13 lipca.
- „Gazeta Antykwaryczna”, Szpetkowski K., *Kolekcjonerstwo łowieckie*, nr 9(70), 2002.
- „Gazeta Kielecka”, Kielce 1934, nr 123-125, 127, 137; 1936, nr 189.
- „Gazeta Kołomyjska”, Kołomyja 1927, nr 7, 25.
- „Gazeta Wyborcza. Kielce”, Sztandera M., *Historyczna siedziba dziada*, Kielce 6-7 stycznia 2007.
- „Gazeta Robotnicza” (Wrocław) 1949, nr 26; nr 40; nr 134.
- „Gazeta Wyborcza. Duży Format”, Kalicki W., *Świadek tylko czyta*, 2008, nr 15/774.
- „Kurier Warszawski”, 1847, nr 123.
- „Literarische Bleter”, 1937, nr 17.
- „Literarische Bleter”, 1938, nr 34.
- „Magazyn Wileński. Pismo Polaków na Litwie. Niezależny miesięcznik ilustrowany”, A.A. Bajor, *Rok 2006 „pod znakiem” H. Sienkiewicza*, nr 4/2006.
- „Mosty”, *Archiwum d-ra Ringelbluma odnalezione*, 1946, nr 1 (6).
- „Mosty”, J. Janowicz, *Pomnik bojowników getta*, 1947, nr 4 (12).
- „Mosty”, 1949, nr 22; nr 67.
- „Nasz Przegląd Artystyczny” 1947, nr 9.
- „Nasz Przegląd Ilustrowany”, 1937, nr 15; nr 16; nr 17.
- „Nasze Słowo”, 1946, plakat.
- „Nasze Słowo”, 1947, nr 7 (19).
- „Nasze Słowo”, *Żydowska spółdzielnia filmowa „Kinor”*, 1948, nr 4.
- „Nasze Słowo”, 1948, nr 3.
- „Nasze Słowo”, A. Bogen, *Galeria Ocalałych dzieł sztuki żydowskiej*, 1948, nr 8.
- „Nasze Słowo”, E. Podhorizer-Zajkinowa, *Rok działalności ŻTKSP*, 1947, nr 16.
- „Nasze Słowo”, T. Grygiel, *Wystawa zbiorowa Grupy Artystów żydów w Łodzi*, 1948, nr 2; nr 18-19.
- „Nidierszlezisze Cajtung”, (Wrocław) 1949, nr 4 i 6.
- „Nowy Czas Kielecki”, 3 września 1932; nr 37 z 1933 – patrz APK, Zbiór Massalskiego.
- „Nowy Kurier Chmielnicki”, 2008 nr 7.
- „Odra”, (Katowice), 1949, nr 12, 14, 20.
- „Ojfgang”, (Warszawa), 3 kwietnia 1949.
- „Opinia”, Niezależny Regionalny Dziennik Demokratyczny Województwa Kieleckiego, 7 kwietnia 1929 – patrz: APK, Zbiór Massalskiego.
- „Opinia”, Sprawy rzemieślnicze województwa kieleckiego, 19 kwietnia 1929 – patrz: APK, Zbiór Massalskiego.
- „Opinia”, *Martyrologia ludzka – 1939-1945. Wystawa malarstwa i grafiki Mandelzweiga Rafała w Łodzi*, 1946, nr 5 (18), nr 6.

- „Opinia”, *Maurycy Bromberg. Ex-re otwarcia Wystawy w lokalu ZAP*, 1946, nr 4.
- „Opinia”, 1947, nr 11.
- „Opinia”, 1947, nr 13.
- „Opinia”, E. Podhorizer-Zajkinowa, *Rok działalności...*, (Łódź) 1947, nr 26.
- „Opinia”, 1947, nr 26.
- „Opinia”, (Łódź), *Wolni Ludzie* 1948, nr 10; nr 36.
- „Opinia”, (Łódź) 1949, nr 52.
- „Przegląd Artystyczny”, 1947, *Kronika*, nr 1-2.
- „Przegląd Artystyczny”, 1946, nr 6.
- „Przegląd Artystyczny”, 1947, nr 1-2; nr 4-5.
- „Przegląd Artystyczny”, *Kronika*, 1948, nr 2.
- „Przegląd Artystyczny”, 1949, nr 5-6 (41-42); nr 7, 8, 9.
- „Robotnik”, 1948, 30 kwietnia.
- „Sfinks”, Cz. Jankowski, *Ze wspomnień osobistych o Sienkiewiczu*, R. 10, 1917, nr 1.
- „Słowo Polskie”, (Jelenia Góra), 11 lutego 1949.
- „Słowo Polskie”, (Wrocław), 1949, nr 38.
- „Słowo”, M. Sienkiewicz, *Studia nie z natury Wł. Spasowicza, 1882*.
- „Trybuna Robotnicza”, (Katowice) 1949, nr 124.
- „Tygodnik Ilustrowany”, *Polska fabryka fajansów w Pacykowie koło Stanisławowa*, 1922, nr 40.
- „Tygodnik Ilustrowany”, T. Szafran, *Nowy fajans polski*, 1914, nr 5.
- „Wiadomości Wiśnickie”, dwumiesięcznik informacyjno-kulturalny, marzec 2008 r., nr 129.
- „Zew Młodych”, 1946, nr 4.
- „Ziemia Radomska”, 1934, R. 7, nr 86.
- „Ziemia”, Warszawa 1939, nr 2.
- „Związkowiec”, 1948, nr 20.

OPRACOWANIA

- Ambrosewicz-Jacobs J., *Tolerancja. Jak uczyć siebie i innych*, Kraków 2004.
- Adamczyk J.L., *Kielce na planach z lat 1821 i 1823*, Kielce 1983.
- Adamczyk J.L., *Kielecka rezydencja biskupów krakowskich*, w: L. Kajzer (red.), *Siedziby biskupów krakowskich na terenie dawnego województwa sandomierskiego. Materiały z sesji naukowej Kielce 20 IX 1997*, Kielce 1997, s. 87-91.
- Adamczyk J.L., *Rynek w Kielcach*, Kielce 1993.
- Adamczyk J.L., *Pomiar Kielc z roku 1872*, Kielce 1982.
- Adamczyk J.L., *Wzgórze zamkowe w Kielcach*, Kielce 1991.
- Apel K.O., za: M. Skorczyk, *Rozumienia kultury w świetle filozofii, Karla-Otto Apla*, Lingua ac Communitas, Vol. 21, 2011.
- Arnold S., *Terytoria plemienne w ustroju administracyjnym Polski Piastowskiej (w. XII-XIII)*, Kraków 1927.
- Baranowski J., *Synagoga w Chmielniku*, „Biuletyn ŻIH”, 1963, nr 36.
- Barycz-Gupieniec R., *Studia nad drewnianym budownictwem w średniowiecznej Polsce na tle porównawczym*, Łowicz 2000.
- Biuletyn Prasowy Centralnego Komitetu Żydów w Polsce, 1946, nr 1.

- Bogucka M., Samsonowicz H., *Dzieje miast i mieszczaństwa w Polsce przedrozbiorowej*, Wrocław 1986.
- Branka M., Cieślukowska D., *Edukacja antydyskryminacyjna. Podręcznik trenerski*, Kraków 2010.
- Brzeziński Z., Geneza Tarczka, w: *Bodzentyń. Studia z dziejów miasta*, Kielce 2005.
- Buczek K., *Targi i miasta na prawie polskim*, Wrocław 1964.
- Buko A., Wczesnośredniowieczne produkcje garncarskie z tzw. glin białych na ziemi sandomierskiej, w: *Naczynia białe w Polsce południowej i środkowej. Wstęp do problematyki badawczej*, red. A. Buko, L. Kajzer, Kielce – Łagów 2005.
- Buko A., *Ceramika wczesnopolska. Wprowadzenie do badań*, Wrocław 1990.
- Buko A., *Problemy analizy opisowej wyrobów garncarskich zachowanych fragmentarycznie*, „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej”, R. 27, 1979, nr 2.
- Buko A., *Wczesnośredniowieczna ceramika sandomierska*, Wrocław 1981.
- Buko A., *O niektórych aspektach opisu wyrobów garncarskich*, Archeologia Polski, t. 29, 1988.
- Caune A., *Żiliszcza Rigi XII-XIV w.*, Riga 1984.
- Ceramika i szkło polskie XX wieku. Katalog zbiorów*, red. M. Hermansdorfer, Wrocław 2004.
- Ceramika polska. Katalog wystawy urządzonej staraniem muzeum rzemiosł i sztuki stosowanej w Warszawie w czerwcu i lipcu 1927*, Warszawa 1927.
- Chałupeczak H., Browarek T., *Mniejszości narodowe w Polsce 1918-1995*, Lublin 1998.
- Chmielewski S., Fijewski Z., Nawrocki P., Polak M., Sulek J., Tabor J., Wilniewicz P., *Ptaki Krainy Gór Świętokrzyskich. Monografia faunistyczna*, Kielce 2005.
- Chruściński L., *Fajansy – znaki z wytwórni europejskich*, Warszawa 1989.
- Chwalewik E., *Zbiory polskie. Archiwa. Biblioteki, gabinety, galerie, muzea i inne zbiory pamiątek przeszłości w Ojczyźnie i na obczyźnie*, t. I i II, Kraków 1991.
- Czajkowska I., *Dawna ceramika zdobnicza w Polsce i wpływ na nią ceramiki angielskiej*, „Rzeczy Piękne”, nr 10-12, Kraków 1930.
- Czy wiesz kto to jest?*, red. S. Łoza, Warszawa 1938.
- Dąbrowska E., *Uwagi o chronologii najstarszej wczesnośredniowiecznej ceramiki w Małopolsce*, Sprawozdania z posiedzeń komisji PAN, styczeń-czerwiec, 1963.
- Dąbrowska E., *Wielkie grody dorzecza górnej Wisły*, Wrocław 1973.
- Derwich M., Osadnictwo regionu świętokrzyskiego w okresie średniowiecza. Uwagi na marginesie badań nad opactwem świętokrzyskim, w: *Bodzentyń. Z dziejów miasta w XII-XX wieku*, red. K. Bracha, Kielce 1998.
- Derwich M., *W kręgu łysogórskiego opactwa benedyktynów. Studia*, Kielce 2006.
- Dobosz J., *Działalność fundacyjna Kazimierza Sprawiedliwego*, Poznań 1995.
- Dobosz J., *Monarchia i możni wobec kościoła w Polsce do początków XIII wieku*, Poznań 2002.
- Donat P., *Haus, Hof und Dorf in Mitteleuropa vom 7 bis 12 Jahrhundert*, Berlin 1980.
- Donatorzy Muzeum Narodowego w Kielcach*, Katalog wystawy, red. J. Mielcarska-Kaczmarczyk, Kielce, 2008.
- Dynak W., *Łowiectwo w kulturze polskiej. Obszary i kształty obecności*, Wrocław 2012.
- Encyklopedia Kresów*, red. M. Karolczuk-Kędzierska, Kraków 2004.
- Engelking-Boni B., *Na tące popiołów: ocaleni z Holocaustu*, Warszawa 1993.
- Engelking-Boni B., *Zagłada i pamięć: doświadczenie Holocaustu i jego konsekwencje opisane na podstawie relacji autobiograficznych*, Warszawa 1994.
- Fabryki ceramiki szlacheckiej i półszlacheckiej w artykułach i wzmiankach „Gazety Radomskiej” 1884-1917*, opr. J. Moniewski, Radom 1995.
- Fajanse z Pacykowa*, Katalog wystawy, opr. E. Jaźwińska, Kozienice 2001.
- Faulhaber M., *Ceramika z Pacykowa*, „Dom”, 1986, nr 6.

- Fijałkowski E. i J., *O występowaniu glin garncarskich w rejonie Ostrowca Świętokrzyskiego*, RMŚ, t. 6, 1970.
- Fisher G., *The role of Culture and Perception In International Relations*, Intercultural Press, Yarmouth 1988.
- Fuks M., *Prasa PPR i PZPR w języku żydowskim*, „Biuletyn ŻIH” 1979, nr 3.
- Główka J., *Śladami Żydów kieleckich – Following the footsteps of Kielce Jews*, Kielce 2009.
- Główka J., *Rada Artystyczno-Konserwatorska miasta Kielce 1935-1939*, RMNKi, t. 19, Kielce 1998.
- Gąssowski J., *Materiały do osadnictwa wczesnośredniowiecznego Sandomierszczyzny*, Materiały Wczesnośredniowieczne, t. 6, 1969.
- Gralińska-Toborek A., *Wycieczka do obozu wroga*, rozmowa ze Zbylutem Grzywaczem, http://www.tygielkultury.eu/10_12_2001/aktual/24.htm
- Gebethner S., *Wyroby ceramiki polskiej w drugiej połowie w. XVIII i w XIX w.*, „Arkady”, nr 4, 1935.
- Geysztor A., *Geneza miast polskich i ich dzieje do końca XV wieku*, w: *Miasta polskie w Tysiącleciu*, t. I, Wrocław 1965.
- Geysztor A., *Krajobraz Międzyrzecza Pilicy i Wisły we wczesnym średniowieczu*, Studia Sandomierskie. Materiały do dziejów miasta Sandomiera i regionu sandomierskiego, Sandomierz 1967.
- Giergiel T., *Rycerstwo ziemi sandomierskiej. Podstawy kształtowania się rycerstwa sandomierskiego do połowy XIII wieku*, Warszawa 2004.
- Gliński W., *Dokumentacja nadzoru archeologicznego przy kopaniu fundamentów realizacji budynku mieszkalno-usługowego przy ul. IX Wieków 16 w Kielcach*, Kielce 2002, mps w archiwum WUOZ Kielce.
- Gliński W., Ryba K., *Prace archeologiczne nadzoru robót ziemnych budowy kolektora deszczowego w Al. IX Wieków Kielc. Problematyka średniowiecznej przedlokacyjnej osady Kielc*, Kielce 2005, mps w archiwum WOZU Kielce.
- Gliński W., *Łysogórskie skupienie osadnicze z okresu średniowiecza. Wyniki badań powierzchniowych Archeologicznego Zdjęcia Polski. Próba przedstawienia problematyki*, w: *Bodzentyń. Studia z dziejów miasta*, red. K. Bracha, B. Wojciechowska, Kielce 2005.
- Gliński W., *Osadnictwo starszej fazy wczesnego średniowiecza na północno-wschodnich stokach Łysogór – analiza materiałów*, w: *Sacrum pogańskie – sacrum chrześcijańskie. Kontynuacja miejsc kultu we wczesnośredniowiecznej Europie Środkowej*, red. K. Bracha i C. Hadamik, Warszawa 2010.
- Gliński W., *Sprawozdanie z prac archeologicznych nadzoru robót ziemnych modernizacji ul. Bodzentyńskiej i Wesolej w Kielcach*, Kielce 2003, mps w archiwum WUOZ w Kielcach.
- Gliński W., Ziemińska N., *Sprawozdanie z badań archeologicznych na Placu św. Wojciecha w Kielcach przeprowadzonych w latach 2006-2007*, w: *Między Wisłą a Pilicą. Studia i Materiały Historyczne*, red. J. Szczepański, t. 9, Kielce 2009.
- Gralińska-Toborek A., *Wycieczka do obozu wroga*, rozmowa ze Zbylutem Grzywaczem, http://www.tygielkultury.eu/10_12_2001/aktual/24.htm
- Grüss N., *Rok pracy Centralnej Żydowskiej Komisji Historycznej*, Łódź 1946.
- Grynberg M., *Żydowska spółdzielczość pracy w Polsce w latach 1945-1949*, Warszawa 1986.
- Grzywacz Z., *Memlary i inne teksty przy życiu i sztuce*, Kraków 2009.
- Guéhenno J.M., *Het einde van de democratie*, Tielt, Lannoo 1994.
- Guldon R., Guldon Z., *Przywilej królewski dla Kielc z 1535*, Kieleckie Studia Historyczne, 1976.
- Guldon R., Guldon Z., *Przywilej lokacyjny Kielc z 1459 roku*, RMŚ, t. 9, 1975.
- Guldon Z., *Początki Kielc*, Kwartalnik Kieleckiego Towarzystwa Naukowego, Warszawa 1972, s. 45-50.
- Guldon Z., *Ludność żydowska w miastach województwa sandomierskiego w II połowie XVII wieku*, „Biuletyn ŻIH” 1982, nr 3-4.
- Guldon Z., Krzysztanek K., *Ludność żydowska w miastach lewobrzeżnej części województwa sandomierskiego w XVI-XVIII wieku: studium osadniczo-demograficzne*, Kielce 1990.
- Guldon Z., Massalski A., *Historia Kielc*, Kielce 2000.

- Guldón Z., Stępkowski L., *Statystyka obrotów towarowych na komorach celnych województwa sandomierskiego 1764-1766*, Kielce 1986.
- Guldón Z., Żydzi i Szkoci w miastach województwa sandomierskiego w XVI-XVII wieku, w: *Ludność żydowska w regionie świętokrzyskim*. Materiały z sesji naukowej w Starachowicach 17.10 1987 r., Kielce 1989.
- Gutkowska-Rychlewska M., *Historia ubiorów*, Wrocław – Warszawa – Kraków, 1968.
- Hadamik Cz., *Pierwsze wieki Kielc. Kasztelania kielecka od przełomu XI i XII do połowy XIV stulecia*, Kielce 2007.
- Hall E., *Bezgrośny język*, Warszawa 2003, przekł. R. Zimand i A. Skarbińska, Warszawa 1987.
- Hall E.T., *Ukryty wymiar* (The Hidden Dimension), przekł. T. Hołówka, Warszawa 2009.
- Herodot, *Dzieje*, z j. gr. przekł. i oprac. S. Hammer; przyp. A. Krawczuk, Warszawa 1959.
- Hoczyk-Siwkowska S., *Małopolska północno-wschodnia w VI-X wieku. Struktury osadnicze*, Lublin 1999.
- Hofstede G., *Kultury i organizacje*, przekł. A. Durska, Warszawa 2000.
- Holst von N., *Dienostdeutsche Bildnismalerei des 16. Jahrhunderts*, „Zeitschrift für Kunstgeschichte”, t. I, 1932.
- Hołubowicz W., *Garncarstwo wczesnośredniowieczne. Słowian*, *Studia Archeologiczne*, t. 1, 1965.
- Hołubowicz W., *Garncarstwo wiejskie zachodnich terenów Białorusi*, Toruń 1950.
- Horn M., *Działalność naukowa i wydawnicza Centralnej Żydowskiej Komisji Historycznej przy CKŻP i Żydowskiego Instytutu Historycznego w Polsce w latach 1945-1950*, „Biuletyn ŻIH” 1985, nr 1-2.
- Hunter Z., *Itża fabryką fajansu słynna*, Warszawa 1993.
- Huntington S.P., *Zderzenie cywilizacji i nowy kształt ładu światowego*, przekł. H. Jankowska, Warszawa 1997.
- Hurwic-Nowakowska I., *Żydzi polscy (1947-1950). Analiza więzi społecznej ludności żydowskiej*, Warszawa 1996.
- Jastrzebska U., *Fajans polski XVIII-XIX w.* Katalog Zbiorów Muzeum Zamkowego w Malborku, Malbork 1985.
- Jastrzębski C., Otwinowski K., Otwinowska M., *Miejsca pamięci narodowej w Kielcach*, Kielce 2010.
- Jeżewska M., *Ceramika polska XX wieku. Katalog zbiorów Muzeum Narodowego we Wrocławiu*, Wrocław 1992.
- Kaczor J., *Kahał ostrowiecki w XVII-XVIII w.*, w: *Żydzi wśród chrześcijan w dobie szlacheckiej Rzeczypospolitej*, red. W. Kowalski i J. Muszyńska, Kielce 1996.
- Kajzer L. red., *Siedziby biskupów krakowskich na terenie dawnego województwa sandomierskiego. Materiały z sesji naukowej Kielce 20 IX 1997*, Kielce 1997.
- Kalka K., *Dialog a tolerancja*, w: *Tolerancja jako wartość i problem edukacyjny*, red., A.M. de Tchorzewski, W.M. Wołoszyn-Spirka, Bydgoszcz 2000.
- Kamińska I., *Kolekcjonerstwo łowieckie*, w: *Intelektualia myśliwskie VI*, Muzeum Zamoyskich w Kozłówce, 2012.
- Kamocki J., Rogoziński Karol Stefan, w: *Polski Słownik Biograficzny*, t. XXXI, 1988.
- Kaniewska M., *Wychować ku pięknu, Podkowiński [...]*, *Magazyn Kulturalny* nr 56-57, <http://free.art.pl/podkowa.magazyn/>
- Kasprzycki J., *Korzenie miasta. Śródmieście Północne*, t. 2, Warszawa 2004.
- Katalog wystawy *Fajans europejski XIX i XX wieku ze zbiorów Wojciecha Kowalskiego i Muzeum Narodowego w Kielcach*, Kielce 1997.
- Katalog wystawy *Donatorzy Muzeum Narodowego w Kielcach*. Kielce 2008.
- Katalog wystawy *Gdzie Wschód spotyka Zachód – Portret osobistości dawnej Rzeczypospolitej 1576-1764* pod kierunkiem J. Malinowskiego, Muzeum Narodowe w Warszawie 1993.
- Katalog wystawy *Z ceramiką przez wieki*, Kielce 2010.

- Katalog Zabytków Sztuki w Polsce, t. III, Województwo kieleckie, red. J.Z. Łoziński i B. Wolff, z. 4, Powiat kielecki, Warszawa 1957.
- Kersten K., *Repatriacja ludności polskiej po II wojnie światowej*, Wrocław – Warszawa – Kraków – Gdańsk 1974.
- Kiryk F., *Lokacje miast biskupich w prepozyturze kieleckiej*, Pamiętnik Świętokrzyski. Studia z dziejów kultury chrześcijańskiej, Kielce 1991.
- Kiryk F., *Urbanizacja Małopolski. Województwo sandomierskie. XIII-XVI wiek*, Kielce 1994.
- Kiryk F., Leśniak F., Skupiska żydowskie w miastach małopolskich do końca XVI wieku, w: *Żydzi w Małopolsce*, Przemyśl 1991.
- Kobyliński Z., *Struktury osadnicze na ziemiach polskich u schyłku starożytności i w początkach wczesnego średniowiecza*, Wrocław 1988.
- Kodeks dyplomatyczny katedry krakowskiej św. Wacława*, cz. 1, wyd. E. Piekosiński, Kraków 1874.
- Kołaczkowski J., *Wiadomości dotyczące się przemysłu i sztuki w dawnej Polsce*, Kraków 1888.
- Kołodziejowa B., Stadnicki Z.M., *Zakłady porcelany Ćmielów*, Kraków 1986.
- Kołodziejski S., Obronne siedziby biskupów krakowskich. Zarys problematyki badawczej, w: *Siedziby biskupów krakowskich na terenie dawnego województwa sandomierskiego*, Kielce 1997.
- Kołodziejski S., *Uwagi o średniowiecznym budownictwie obronnym biskupów krakowskich*, Teki Krakowskie t. III, 1996.
- Kołodziejski S., Wstęp do studiów nad średniowiecznymi rezydencjami obronnymi możnowładztwa w województwie sandomierskim, w: *Przemiany architektury rezydencjonalnej w XV-XVIII wieku na terenie dawnego województwa sandomierskiego*, Kielce 2000.
- Koneczny F., *O wielość cywilizacji*, Warszawa 2002.
- Koniec wieku. Sztuka polskiego modernizmu 1890-1914. Katalog wystawy w MN w Warszawie i MN w Krakowie*, red. E. Charazińska i Ł. Kossowski, Warszawa 1997.
- Korzeniak B., *Życie kulturalne Żydów w latach 1945-1968* (maszynopis pracy magisterskiej przygotowanej w Instytucie Historii Uniwersytetu Jagiellońskiego – kserokopia w zbiorach Archiwum ŻIH).
- Korzeniowski J., *Bibliografia czasopism żydowskich wychodzących w PRL (1944-1950)*, „Biuletyn ŻIH” 1986, nr 3-4.
- Korzewski M., *O tolerancji w społeczeństwie i prawie holenderskim*, Kraków 2005.
- Kosterski Spalski W., *Historia Muzeum Świętokrzyskiego w Kielcach*, RMS, t. 1, Kraków 1963.
- Kostuch B., *Ceramika z pierwszej połowy XX wieku w kolekcji Muzeum Narodowego w Krakowie*, Kraków 2001.
- Kostuch B., *Polska porcelana*, Kraków 2003.
- Kowalski W., Fajans europejski w: *Fajans europejski XIX i XX wieku ze zbiorów Wojciecha Kowalskiego i Muzeum Narodowego w Kielcach*. Katalog wystawy, Kielce 1997, b.p.
- Kowalski W., *Zarys dziejów Chmielnika w czasach przedrozbiorowych*, Almanach Historyczny, Kielce 1991.
- Kowecka E., Łosiowie M. i J., Winogradow L., *Polska porcelana*, Wrocław – Warszawa – Kraków – Gdańsk 1975.
- Kowecka E., *Wytwórnice i produkcja ceramiki szlachetnej w regionie sandomiersko-kieleckim w XIX wieku*, Wrocław – Warszawa – Kraków 1968.
- Kowecka E., *Zmiany w produkcji ceramiki na Kielecczyźnie w XIX wieku. (Upadek rzemiosła garncarskiego, tworzenie wytwórni przemysłowych)*, w: *Z dziejów rzemiosła na Kielecczyźnie*. Materiały z sesji 11-12 grudnia 1969 red. E. Kowecka, Kielce 1973.
- Krasnodebski Z., *Upadek idei postępu*, Warszawa 1991.
- Kronberger-Frentzen H., *Altes Bildergeschirr. Bilderdruck auf Steingut aus süddeutschen und saarländischen Manufakturen*, Tübingen 1964.
- Krótki opis fabryki fajansu w Itży założonej roku 1824 przez P. Liwen Sunderland*, Pamiętnik Rolniczo-Technologiczny, t. IV, 1833.

- Kubicki R., *Stosunki polsko-żydowskie w miastach polskich w XVI-XVIII w. na przykładzie Opatowa*, Kwartalnik Historii Żydów, 2007, nr 3.
- Kuczyński J., *Kielce przedlokacyjne*, Kielce 1982.
- Kuczyński J., *Materiały archeologiczne do badań nad historią Kielc*, RMŚ t. 1, 1963.
- Kuczyński J., Pyzik Z., *Badania osady wczesnośredniowiecznej w Świętomarzy, pow. Hża*, RMŚ, t. 4, Kielce 1967.
- Kuczyński J., *Sprawozdanie z nadzoru archeologicznego pełnionego nad pracami ziemnymi związanymi z przedłużeniem ul. IX Wieków Kielc na odcinku między ulicami: Rewolucji Październikowej i Niskiej*, Kielce 1973, mps w archiwum WUOZ Kielce.
- Kuczyński J., Pyzik Z., *Ślady osadnictwa wczesnośredniowiecznego w Kielcach*, RMŚ, t. 3, 1966.
- Kuczyński J., *Sprawozdanie z nadzoru nad pracami ziemnymi wykonanymi w związku z rozbudową plebani przy kościele św. Wojciecha w Kielcach*, 1978, mps w archiwum WOZU w Kielcach.
- Kuczyński J., *Wyniki nadzoru archeologicznego nad pracami ziemnymi prowadzonymi w związku z przedłużeniem ulicy IX Wieków Kielc w kierunku wschodnim*, 1974, mps w archiwum WOZU w Kielcach.
- Kuczyński J.K., *Kielecka rezydencja biskupów krakowskich*, RMNKi, t. 15, 1989.
- Kumor S., *Dzieje diecezji krakowskiej do roku 1795*, t. I, Kraków 1998.
- Kutrzeba T., *Historia ustroju Polski w zarysie*, Warszawa 1949.
- Lalik T., *Sandomierskie we wczesniejszym średniowieczu. Prowincja, księstwo, województwo w: Studia sandomierskie*, red. T. Wąsowicz, J. Pazdur, Warszawa 1967.
- Leja A., *Farfurki i figurki, a wszystko z Ćmielowa*, Art & Business, 2007, nr 6.
- Lewicki J., *Między Wiedniem a Huculszczyzną. Fabryka fajansów w Pacykowie*, w: *Rzemiosło artystyczne. Materiały Sesji Oddziału Warszawskiego Stowarzyszenia Historyków Sztuki*, red. R. Bobrowa, t. II, Warszawa 2001.
- Lewin I., *Z historii i tradycji. Szkice z dziejów kultury żydowskiej*, Warszawa 1983.
- Leyko M., Ida Kamińska i Łódzki Teatr Żydowski, w: *Łódzkie sceny żydowskie. Studia i materiały*, red. M. Leyko, Łódź 2000.
- Łętowski L., *Katalog biskupów, prałatów i kanoników krakowskich*, t. 1-4, Kraków 1852-1853.
- Łowmiański H., *Początki Polski*, Warszawa 1986, t. VI, cz. 1.
- Maciągowski M., Krawczyk P., *Żydzi w historii Chmielnika*, Kielce 2006.
- Maciągowski M., *Przewodnik po żydowskich Kielcach*, Kraków 2008.
- Maciągowski M., *Spoleczność żydowska w Chmielniku w XIX-XX wieku*, Poznań 2012.
- Mahler R., *Żydzi w dawnej Polsce w świetle liczb, Przeszłość Demograficzna Polski*, t. 1, Warszawa 1967.
- Maj U., *Stradów, stanowisko 1. Część 1. Ceramika wczesnośredniowieczna*, Kraków 1990.
- Malinowski J., *Gdzie Wschód spotyka Zachód – Portret osobistości dawnej Rzeczypospolitej 1576-1764*, katalog wystawy, Warszawa 1993.
- Malinowski J., *Malarstwo i rzeźba Żydów Polskich w XIX i XX wieku*, Warszawa 2000.
- Małachowski-Lępicki S., *Fabryki porcelany i fajansu na Wołyniu*, Rocznik Wołyński, t. 3, 1934.
- Marek Włodarski (Henryk Streng), *Prace z kolekcji MN w Warszawie*, katalog Warszawa 1993.
- Marek Włodarski (Henryk Streng), *Wystawa monograficzna*, katalog, Warszawa MN XII 1981 – I 1982.
- Mazurek F., *Kościół i parafia św. Wojciecha w Kielcach*, Kielce 1935.
- Melchior M., *Zagłada a tożsamość*, Warszawa 2004.
- Miasta polskie w tysiącleciu*, t. 1., red. T. Siuchniński, Wrocław – Warszawa – Kraków 1965.
- Midlarsky M.I., *Ludobójstwo w XX wieku*, Warszawa 2010.
- Moniewski J., *Alojzy Szelmowski – kupiec warszawski i jego inicjatywy przemysłowe w Barczącej i Ćmielowie*, Radom 1992.

- Moniewski J., *Fabryka fajansu w Ćmielowie za dyrekcji Adolfa Fryderyka Watkego 1808-1837*, Radom 1992.
- Moniewski J., *Fabryka fajansu w Itży 1823-1885*, Radom 1992.
- Moniewski J., *Fabryka fajansu w Jedlni 1849-1873*, Radom 1992.
- Moniewski J., *Fabryka fajansu w Lubartowie 1839-1850*, Radom 1991.
- Moniewski J., *Kolonia nr 9 w Radlinie, a w niej fabryka fajansu*, Radom 1991.
- Muszyńska J., *Żydzi w miastach województwa sandomierskiego i lubelskiego w XVIII wieku*, Kielce 1998.
- Mysłiński K., *Budownictwo muzealne na Kielecczyźnie do 1945 roku*, RMNKi, t. 22, Kielce 2006.
- Nikitorowicz J., *Edukacja regionalna i międzykulturowa*, Warszawa 2009.
- Nikitorowicz J., *Pogranicze, Tolerancja. Idea i cel edukacji międzykulturowej*, Białystok 1995.
- Norris P., *Radical Right, Voters and Parties in the Electoral Market*, Cambridge 2005.
- O wystawie na widok publiczny dzieł industy krajowej w Warszawie w Miesiącu Wrześniu r.b.*, „Izys Polska”, t. V, 1821.
- Okoński J., *Keramik aus der Burg von Zawada, Gem. Tarnów – EinVerfahren zur Registrierung von Merkmalen und die Analysenmöglichkeiten w: Slawische Keramik In Mitteleuropa vom 8. Bis zum 11. Jahrhundert. Terminologie und Beschreibung*, red. L. Poláček, Brno 1995.
- Olejnik L., *Polityka narodowościowa Polski w latach 1944-1960*, Łódź 2003.
- Pamiętnik wystawy ceramiki i szkła polskiego urządzonej w domu własnym w Warszawie przez Towarzystwo Opieki nad Zabytkami Przeszłości w czerwcu, lipcu, sierpniu i wrześniu 1913 roku*, Warszawa [b.d.].
- Państwowy Teatr Żydowski im. Ester Rachel Kamińskiej. Przeszłość i teraźniejszość*, opr. S. Gąssowski, Warszawa 1995.
- Parczewski M., *Płaskowyz Głubczycki we wczesnym średniowieczu*, Kraków 1982.
- Parczewski M., *Projekt kwestionariusza cech naczyń ceramicznych z okresu wczesnego średniowiecza*, Sprawozdania Archeologiczne, t. 29, 1977.
- Paulsson G.S., *Utajone miasto. Żydzi po aryjskiej stronie Warszawy (1940-1945)*, Kraków 2007.
- Pazdur J., *Dzieje Kielc do 1863 roku*, Wrocław 1967.
- Pazdur J., *Dzieje Kielc 1864-1939*, Wrocław – Warszawa – Kraków – Gdańsk, 1971.
- Pazdur J., *O początkowych sitach miastotwórczych na terenie Kielc*, Zeszyty Kieleckie 1973.
- Piątkowska R., Konkursy na plakat rozpisane z okazji 4 i 5 rocznicy w getcie warszawskim, *Materiały z sesji naukowej „Polityczna historia obchodów rocznicy powstania w getcie warszawskim*, 22 V 2003 ŻIH, Kwartalnik Historii Żydów 2004, nr 2 (210).
- Podhorizer-Sandel E., *Wspomnienie o Józefie Sandlu w dziesiątą rocznicę śmierci*, „Biuletyn ŻIH” 1973, nr 1 (85).
- Podhorizer-Sandel E., *Żydowskie Towarzystwo Krzewienia Sztuk Pięknych*, „Biuletyn ŻIH” 1974, nr 3 (91).
- Podpłńska E., *Muzeum kieleckie w latach 1908-1950*, RMNKi t. 24, Kielce 2009.
- Poleski J., *Podstawy i metody datowania okresu wczesnośredniowiecznego w Małopolsce*, w: *Polski Słownik Biograficzny*, Kraków 1935-2008.
- Pomian K., *Zbieracze i osobliwości. Paryż-Wenecja XVI-XVIII wiek*, Warszawa 1996 (red. Lublin 2001 i Gdańsk 2012).
- Potkański K., *Puszcza radomska*, w: *Pisma pośmiertne*, t. I, Kraków 1922.
- Prekerowa T., *Wojna i okupacja*, w: *Najnowsze dzieje Żydów w Polsce w zarysie (do 1950 r.)*, red. J. Tomaszewski, Warszawa 1993.
- Prokop K.R., *Poczet biskupów krakowskich*, Kraków 1999.
- Przybyszewski W., *Figurki z Pacykowa*, Art. & Business 1995 nr 7/8.
- Przybyszewski W., *O warszawskich składach fajansu, porcelany i szkła, o malarni Kazimierza Cybulskiego i o filizance z niej pochodzącej*, w: *Almanach Muzealny*, Warszawa, Muzeum Historyczne m. st. Warszawy 2001.

- Puciata-Pawłowska J., Rafał Hadziewicz 1803-1886, życie i twórczość, w: *Teka Komisji Historii Sztuki*, t. II, Toruń 1961.
- Rada P., *Techniki ceramiki artystycznej*, Warszawa 1993.
- Radwański K., *Wczesnośredniowieczna ceramika Krakowa i zagadnienie jej chronologii*, Materiały K. Archeologiczne Kraków 1968.
- Radwański K., *Kraków przedlokacyjny, rozwój przestrzenny*, Kraków 1975.
- Raport Muzeum Narodowego w Kielcach 2004*, Kielce 2005.
- Rogała S., *Chmielnik – miasto i gmina*, Kielce 1998.
- Rostaing McMann E. de, *Biographical Index of Artists in Canada*, Toronto 2003.
- Ryszkiewicz A., Kolekcjonerstwo w: *Słownik terminologiczny sztuk pięknych*, wyd. IV, red. K. Kubalska-Sulkiewicz, M. Bielska-Lach, A. Manteuffel-Szarotka, Warszawa 1996.
- Rzemiosło. Ekspozycja Izby Rzemieślniczej w Kielcach, w: *Przewodnik po wystawie Świętokrzyskiej w Kielcach – 9 maja-21 czerwca*, Warszawa 1936.
- Rzeźnik P., *Ceramika naczyniowa z Ostrowa Tumskiego we Wrocławiu w X-XI wieku*, Poznań, 1995.
- Salkovsky P., *Häuser in der frühmittelalterlichen slawischen Welt*, Nitra 2001.
- Sakowska R., *Ludzie z dzielnic zamkniętej*, Warszawa 1993.
- Sandel J., *Malarze żydowscy w getcie warszawskim*, „Nasze Słowo” 1948.
- Scheffer P., *Druga ojczyzna. Imigranci w społeczeństwie otwartym*, Wołowiec 2010.
- Seliwanow A.V., *Farfor i fajans rosyjskiej imperii: opisanie fabrik i zavodov s izobrażenijami fabrocznych klejm*, Moskwa 2002, wyd. I. Władimir 1903.
- Semkowicz W., *Ród Awdalców w wiekach średnich*, Poznań 1917, s. 174.
- Skupieński K., *Recenzje. Kielce przedlokacyjne*, Studia Kieleckie 3/35, 1982.
- Ślubińska E., Działalność Miejskiego Obywatelskiego Komitetu Zimowej Pomocy Bezrobotnym w Kielcach w latach 1936-1937 w: *Kielczanie w życiu miasta i regionu w XIX i XX w.*, red. U. Oettingen, Kielce 2006.
- Słownik Artystów Polskich i obcych w Polsce działających*, red. J. Maurin Białostocka i U. Makowska, t. 1-7, Wrocław – Warszawa 1971-2003.
- Słownik łacińsko-polski*, red. M. Plezia, Warszawa 2007.
- Słownik terminologiczny sztuk pięknych*, red. K. Kubalska-Sulkiewicz, M. Bielska-Lach, A. Manteuffel-Szarotka, wyd. III, Warszawa 1996.
- Smolka S., *Mieszko Stary i jego wiek*, Warszawa 1959.
- Sobala M., *Dwór Klecki. Rezydencja biskupów krakowskich w Kielcach w świetle nieznanego inwentarza z 1635 roku*, RMNKi, t. 25, 2010.
- Sobieszkański F.M., *Wycieczka archeologiczna w niektóre strony guberni radomskiej*, Biblioteka Warszawska, t. IV, 1852.
- Soubise-Bisier G., *O fabrykach ceramiki w Polsce*, Warszawa 1913.
- Spis płodów krajowego przemysłu wystawionych na widok publiczny w salach głównego ratusza w Warszawie w miesiącu październiku 1825 r.*, Warszawa 1825.
- Spis płodów krajowego przemysłu wystawionych na widok publiczny w salach głównego ratusza w Warszawie w miesiącu maju 1828 r.*, Warszawa 1828.
- Stadnicki Z.M., *175 lat emielowskiej porcelany*, Wiadomości Instytutu Wzornictwa Przemysłowego, 1965 nr 11/12.
- Starzewska M., Jeżewska M., *Polski fajans*, Wrocław 1973.
- Starzewska M., Jeżewska M., *Polski fajans*, Wrocław 1978.
- Starzyk J., Starzyk-Luszcz K., *XVIII-wieczny szpital św. Wojciecha w Kielcach*, Studia Medyczne Akademii Świętokrzyskiej, t. 6, 2007.

- Starzyk P.J., Krypty kościelne i cmentarze przykościelne kieleckiej parafii kolegiackiej w latach 1735-1796, w: *Czas daleki – Czas bliski*, red. J. Szczepański, Kielce 2007.
- Starzyk P.J., *Rodzina Rogallich z Jezioran i kariery jej przedstawicieli w latach 1655-1772*, Komunikaty Mazursko-Warmińskie 2006.
- Sto dedykacji na stulecie*, red. E. Podpłońska, Kielce 2007.
- Swajdo J., *Dzieje podziałów administracyjnych w regionie kielecko-radomskim do 1975 roku*, w: *Między Wisłą a Pilicą*, t. 5, Kielce 2005.
- Szczepański J., Architekci i budowniczowie, w: *Kielecki Słownik Biograficzny*, Kielce 1990
- Szczepański J., *Cmentarze kieleckie*, Kielce 1982.
- Szpetkowski K., *Kolekcjonerstwo łowieckie*. „Gazeta Antykwaryczna” nr 9(70)/2002.
- Stopka K., *Ormianie w Polsce dawnej i dzisiejszej*, Kraków 2000.
- Sztumski W., *Tolerancja jako warunek konieczny do koegzystencji integracji*, w: *Europejskie modele integracji*, red. A.L. Zachariasz, S. Symiotuk, Rzeszów 2001.
- Szymański J., *O źródłach pisanych do dziejów Kielc w średniowieczu*, RMS t. 8, 1973.
- Szymański J., *Kanonicy świeccy narzędziem feudalnej organizacji włości kieleckiej biskupów krakowskich na przełomie XII i XIII wieku*, RMS, t. 3. 1966.
- Szymański J., *Kanonikat świecki w Małopolsce. Od końca XI do połowy XIII wieku*, Lublin 1995.
- Szymański J., Tymieniecki K., *Początki Kielc w związku z pierwotnym osadnictwem Łysogór*, Pamiętnik Świętokrzyski 1930, Kielce 1931.
- Szymański W., *Szeligi pod Płockiem na początku wczesnego średniowiecza*, Wrocław, 1967.
- Szymczyk M., *Polski przemysł papierniczy 1945-1989*, Duszniki Zdrój 2007.
- Szymczyk M., *Wielka afera o malwersacje w przemyśle papierniczym w świetle dokumentów w Archiwum Państwowym w Łodzi*, w: *Rocznik Muzeum Papiernictwa*, t. II, Duszniki Zdrój 2008.
- Tańczuk R., *Ars colligendi. Kolekcjonowanie jako forma aktywności kulturalnej*, Wrocław 2011.
- Tarnowska M., *Judaika Żydowskiego Instytutu Historycznego – historia powstania, specyfika*, w: *Własność a dobra kultury*, Warszawa 2006.
- Tarnowska M., *Żydowscy artyści w Warszawie 1939-1945*, Warszawa 2012.
- Tazbir J., *Dzieje polskiej tolerancji*, Warszawa 1973.
- The Art. Of Memory. Holocaust Memorials in History*, opr. James E. Young, Monachium, Nowy Jork 1994.
- The Art. Of Memory: Holocaust Memorials in History, O pomnikach Holocaustu*, opr. James E. Young, Munich, New York, 1994.
- The Power of Persuasion. Jewish Posters from Pre-war Poland. Plakat żydowski – Polska 1918-1939 r.*, opr. K. Fischer, katalog wystawy, YIVO Institute for Jewish Research Nowy Jork, ŻIH – INB, Warszawa 1999.
- Tymieniecki K., *Początki Kielc w związku z pierwotnym osadnictwem Łysogór*, Pamiętnik Świętokrzyski 1930, Kielce 1931.
- Umiński T., *Zwierzęta i kontynenty*, Warszawa, 1984.
- Uniwersalny słownik języka polskiego*, red. S. Dubisz, t. II, Warszawa 2006.
- Urbański K., *Spoleczność żydowska w Kielcach w latach 1962-1939*, RMNKi, t. 15, Kraków 1990.
- Urbański K., *Almanach gmin żydowskich województwa kieleckiego w latach 1912-1939*, Kielce, 2007.
- Urząd Miasta i Gminy w Chmielniku, *Synagoga w Chmielniku, Świętokrzyski Sztetl*, Projekt Wykonawczy, Nizio Design International.
- Wawszczyk J., *Myśmy byli Armią*, t. 4, Warszawa 2012.
- Wąsowicz T., *Sandomierska sieć drożna w wiekach średnich*, w: *Studia sandomierskie. Materiały do dziejów miasta Sandomierza i regionu sandomierskiego*, red. T. Wąsowicz i J. Pazdur, Sandomierz 1967.

- Wiślicki J.M., *Opis Królestwa Polskiego pod względem historycznym, statystycznym, rolniczym, fabrycznym, handlowym, zwyczajowym i obyczajowym*, Warszawa 1853.
- Wiślicki J.M., *Zarys ziemi opatowskiej i sandomierskiej pod względem historycznym, statystycznym, rolniczym, fabrycznym i handlowym*, Warszawa 1862.
- Wiśniewski J., *Dekanat opatowski*, Radom 1907.
- Wiśniewski J., *Monografie kościołów w dekanacie opatowskim*, Radom 1908.
- Wiśniowski E., *Parafie w średniowiecznej Polsce, Struktura i funkcje społeczne*, Lublin 2004.
- Wiśniowski E., *Początki kościoła i parafii św. Wojciecha Przeciwwstawność Kielcach*, „Nasza Przeszość”, t. 52, 1982.
- Wiśniowski E., *Prepozytura wiślicka do schyłku XVIII wieku: materiały do struktury organizacyjnej*, Lublin 1976.
- Wnęć J., *Poglądy Ignacego Boczylińskiego na wychowanie i edukację kobiet w: Verba volant, scripta manent: Księga pamiątkowa dedykowana Mieczysławowi Bercikowi*, red. P.M. Żukowski, Kraków 2010.
- Wojciechowski Z., *Momenty terytorialne organizacji grodowej w Polsce piastowskiej*, Lwów 1924.
- Wojciechowski T., *Szkice historyczne jedenastego wieku*, Warszawa 1925.
- Wojciechowski Z., *Ze studiów nad organizacją państwa polskiego za Piastów*, Lwów 1924.
- Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Kielcach, Biuletyn Informacji Publicznej, Obiekty nieruchome woj. Świętokrzyskiego wpisane do rejestru zabytków, stan z 1.10 2011.
- Wokół pogromu kieleckiego*, red. Ł. Kamiński, J. Żaryna, t. I, Warszawa 2006.
- Wokół pogromu kieleckiego*, red. L. Bukowski, A. Jankowski, J. Żaryna, t. II, Warszawa 2008.
- Wolańczyk P., *Stefan Artwiński. Biografia*, Kielce 2010.
- Wroniszewski J., *O początkach kościoła w Kijach*, w: *Ursus mille annorum*. Prace ofiarowane profesorowi Eugeniuszowi Wiśniowskiemu, Roczniki Humanistyczne t. 48, z. 2.
- Wróbel T., *Osiemsetlecie fundacji bpa Gedeona w Kielcach*, Kielecki Przegląd Diecezjalny nr 5/1971.
- Wyrozumski J., *Rozwój sieci miejskiej w Małopolsce w średniowieczu*, Kwartalnik Historii Kultury Materialnej, nr 3, 1980.
- Wystawa dzieł żydowskich artystów plastyków męczenników niemieckiej okupacji 1939-1945*, katalog wystawy, Warszawa 1948, *Aneks* nr 33.
- X Salon IPS, malarstwo, grafika, rzeźba, XI 1938*, Warszawa, ul. Królewska, katalog wystawy 13.
- Zachariasz A.L., *Tolerancja a nietolerancja: granice zasadności i konsekwencje praktyczne*, w: *Europejskie modele tolerancji*, red. A.L. Zachariasz, S. Symotiuik, Rzeszów 2001.
- Zagłada Żydów: pamięć narodowa a pisanie historii w Polsce i we Francji*, red. B. Engelking [i in.], Lublin 2006.
- Zaleski M.A., *Towarzystwo Warszawskie. Listy do przyjaciółki przez Baronową X.Y.Z.*, Kraków 1888.
- Zalewska G., *Ludność żydowska w Warszawie w okresie międzywojennym*, Warszawa 1996.
- Zarys działalności CKŻP za okres od 1 stycznia do 30 czerwca 1946*, Warszawa 1947.
- Ziemianie polscy XX wieku, Słownik Biograficzny cz. 2*, red. J. Leskiewiczowa, Warszawa 2004.
- Zoll-Adamikowa H., *Wczesnośredniowieczne cmentarzyska szkieletowe Małopolski*, cz. I. Źródła, Wrocław – Warszawa – Kraków 1966.
- Zoll-Adamikowa H., *Formy konwersji słowiańszczyzny wczesnośredniowiecznej a problem przedpiastowskiej chrystianizacji Małopolski*, w: *Chryścianizacja Polski południowej*. Materiały sesji naukowej odbytej 29 czerwca 1993 roku, Kraków 1994.
- Z tradycji i dziejów ewangelików kieleckich*, red. J. Kłaczek, Kielce 2011.
- Żaki A., *Archeologia Małopolski wczesnośredniowiecznej*, Wrocław, 1974.
- Żuk-Łapiński L., *Problem tolerancji*, Warszawa 1991.
- Żydowska Agencja Prasowa, Biuletyn, nr 3/381 z 1948.